

ost·ra·var

zpravodaj 1

středa 27. 11. 2013

Editorial • Rozhovor s Petrem Gáborem • Bilance Ivana Krejčího a Štěpána Pácla • Nová ost-ra-varská zvěř • Bomby z loňska • Vítkovičtí štramáci •

Ost-ra-varský zvěřinec

Především dámy a potom pánové, vážené kritičky i vážení teatrologové, kolegyně i veselí studenti a studentky, zkrátka návštěvníci festivalu **OST-RA-VAR**, velmi vás za celou redakci vítám na prvních stránkách našeho Zpravodaje. Budeme vás našimi řádky doprovázet při cestách mezi divadly, návštěvách zapadlých podniků na Stodolní nebo při snídani ve vyhlášeném pivním baru Dílo.

Letošní „zvěřinec“, jak jsme s kolegyní šéfredaktorkou Dominikou Šírokovou náš kolektiv pojmenovali, tvoří směsice ostřílených redaktorů a nováčků. Z klasiků (tzn., že byli v redakci alespoň jednou) se mezi řádky a na stránkách objeví Vladimír Mikulka a Táňa Brederová. Vedle nich se představí spousta nových sympatických tváří. Z pražské DAMU přijela Magda Zicháčková, z brněnské KDS Jiřka Hofmanová a z VŠMU Milo Juráni.

Čeká vás „již tradiční“ směsice recenzí, rozhovorů a nejeden sofistikovaný příspěvek k festivalovému dění. Do prvního čísla zařazujeme „již tradiční“ medailony našeho redakčního kolektivu a můžete se těšit na neméně zajímavou vzpomínku z loňského ročníku nazvanou „bomby z loňska“.

Na závěr vám můžeme za celý kolektiv slíbit (po dlouhé bojové poradě některých kolegů ve vlaku) cokoli budete chtít.

MARTIN MACHÁČEK

Dnes

10:00 SEN NOCI SVATOJÁNSKÉ
Divadlo Jiřího Myrona

14:00 HRÁČI
Komorní scéna Aréna

18:30 POZVÁNÍ NA ZÁMEK
Divadlo Antonína Dvořáka

22:00 DEZERTÉR Z VOLŠAN
Komorní scéna Aréna

Dobrá kondícia súboru v drsných kulisách mesta

Rozhovor s Petrom Gáborem

Od príchodu na post šéfa činohry Národného divadla moravskoslezského sa režisér Peter Gábor prvýkrát predstavuje už aj v Zpravodaji. Pre čerstvého päťdesiatnika je rozbehnutá ostravská éra zatiaľ vyvrcholením putovania po slovenských a českých divadlách, počas ktorého viedol napríklad sedem rokov Moravské divadlo v Olomouci. V NDM debutoval už pred dvadsiatimi rokmi, kedy si za svoj slovenský pôvod vyslúžil kritické šomranie. Dnes si z činohry odskakuje aj na opernú scénu, pričom práve v Ostrave úspešne uviedol svoje prvotiny *Fedoru* či *Romeo a Julie*. Na tohtoročnom OST-RA-VARe nás čaká trojica činoherných inscenácií z jeho doterajšieho šéfovského pôsobenia.

Na začiatok sa chcem poďakovať, že ste redakcii opäť po dobu trvania festivalu prepožičali vašu kanceláriu v divadle. Kde plánujete stráviť festivalový týždeň?

Medzi Ostravou a Olomoucom, kde som začal skúšať v Moravskom divadle Kleistov *Rozbitý džbán*.

V iných rozhovoroch ste sa vyjadrovali, že ste ešte pred nástupom do funkcie umeleckého šéfa dlhšie dúfali v dlhodobejšiu spoluprácu s NDM. Prečo?

S ostravským Národným to bola láska na prvý pohľad a trvá už dvadsať rokov. Určite za to môže írsky dramatik Friel a jeho *Tanec na konci léta*, ktorý som vtedy inscenoval. Dostala ma tiež mimoriadna energia ostravských hercov, tá ich veľká otvorenosť, zmysel pre humor a dobrá

kondícia v drsných kulisách mesta. Samozrejme tiež fakt, že sa tu herci ostravských divadiel vzájomne stretávajú a ešte stále im záleží na divadle a majú ho radi.

Inscenácia Tanec na konci léta vznikla pred dvadsiatimi rokmi. Nájdú sa dnes ešte v súbore, prípadne medzi kritikmi jej pamätníci?

Samozrejme, že niektoré hviezdy z *Tanca na konci léta* stále žiaria na scéne. Pani Forejtová, Cónová, Kafková, Logojdová.... Alena Sasínová je už v Komornej scéne Aréna. Istý miestny kritik sa vo svojej recenzii pozastavoval nad faktom, že som slovenský režisér. Či v Čechách nemáme dosť režisérov, že si musí NDM prizvať Slováka. Mňa to vtedy veľmi pobavilo a hercov zas strašne pobúrila úzkoprsosť pána kritika.

Prizvané mená ako Ballek či Jařab už čo-to naznačujú o budúcom smerovaní NDM. Aký profil sa činohre NDM snažíte vybudovať?

David Jařab napísal hru *Za vodou* a režírovať ju bude kolega režisér a umelecký šéf Divadla Petra Bezruča Štěpán Pácl. Rast'o Ballek, ktorý patrí k najzaujímavejším súčasným režisérom na Slovensku, bude v Divadle Jiřího Myrona inscenovať *Macbetha*. Dúfam, že obe naše veľké scény budú aj naďalej priestorom pre moderné výpovede klasických tém, ale aj silným hereckým divadlom.

Pri výbere titulov sa vyhýbate inscenovaniu súčasných autorov. Prečo siahate skôr po starších textoch?

Baví ma hľadať v textoch témy, ktoré sú nemenné a fungujú aj dnes. Cítim divadlo ako obraz sveta, metaforu a nemusím byť

na javisku za každú cenu iba doslovný. Súčasným textom sa ale vôbec nevyhýbam. *Zlomátka* Maria Gelardiho, ktorú som režíroval v Divadle v Řeznické alebo *Blecha* od Naomi Wallace v Komornej scéne Aréna, to sú predsa súčasné texty... I keď *Blecha* pracuje s historickou témou. A jednu brutálne súčasnú novinku mám už na stole pre budúcu sezónu v NDM.

V rozhlasovej hre S nadějí i bez ní nadväzujete na najúspešnejšiu inscenáciu Komornej scény Aréna za posledné roky, no do rozhlasovej podoby hry ste obsadili nie len hercov z Arény, ale aj z NDM či Divadla Petra Bezruče. Prečo ste sa rozhodli pre takúto podobu?

Už v *Komedii omylů* od Shakespeara, ktorú som pripravoval pre prvý ročník Letních shakespearevských slavností Ostrava, som obsadil hercov zo všetkých ostravských divadiel. Vždy ma bavilo, keď si spolu zahrli herci z rôznych divadiel. Prináša to nové stretnutia, energiu či skúsenosti, a to nie len pre mňa. No a rozhlas nie je výnimkou.

Mimochodom, gratulujem k jubileu! K päťdesiatke ste v divadle pripravili Pozvání na zámek. Vystihuje táto hra Jeana Anouilha váš momentálny životný pocit?

Ďakujem za gratuláciu. Anouilhova ironická féeria mi imponuje. Je v nej cit i bezcitnosť, úprimnosť i faloš, prachy i chudoba, múdrosť i tuposť a s tým všetkým sa stretávam každý deň. Tak prečo nie?!

DOMINIKA ŠIROKÁ

Výzva

Odfukovat v hledišti a debatovat nad pivem je sice moc příjemné, je ale právě tohle na OST-RA-VARu skutečně to hlavní? Neostýchejte se přispět do veřejné polemiky nad ostravskou tvorbou. V letošním Zpravodaji bude ještě větší prostor pro vaše postřehy, reflexe a komentáře. Každému představení jsme se rozhodli věnovat celou dvojstránku, na které se vedle recenze některého z redaktorů Zpravodaje objeví právě vaše malé kritické formy. Kromě dojmů z jednotlivých představení můžete stejně jako loni glosovat celý festivalový den nebo se na OST-RA-VAR podívat v širším kontextu. Tyto příspěvky se objeví v sekci Nástěnka. Vřele vítány jsou také šťavnaté sloupky. Své příspěvky můžete vhodit do zpravodajové krabice ve foyer Divadla Jiřího Myrona nebo je přímo sdělit některému z redaktorů.

(RED)

Byl to dobrý rok

Zamyšlení Ivana Krejčího

Začali jsme mužně Gogolovými *Hráči*. Ten starý text je pořád současný a je radost se dívat, jak naši muži hrají, aby ten podvod byl pravdou pravdoucí. Ženy se ovšem nedaly zahanbit a *Ženy a panenky* Arnošta Goldflama jsou ráznou groteskní výpovědí o prokletí žen v tomto světě. Přesto se mi zdá, že vrcholem minulé sezóny byla česká premiéra *Ruské zavařeniny* Ludmily Ulické, kde se muži sešli se ženami, aby ve vzácné souhře řekli něco o světě, který zaniká. Inscenace je určitým završením našeho směřování k výraznému hereckému divadlu, které je někdy vulgárně chápáno tak, že herci hrají a režie absentuje, protože se nepředvádí. Tento způsob práce, který pozorně čte text a spolu s herci skrze situace a výklad tématu nachází tvar, jenž textu slouží, mě pořád baví na divadle nejvíce.

Skoro by se dalo říct, že touto inscenací prochází historie Arény. Lze najít stopy až k *Psímu srdci* Sergeje Fedotova nebo Klimszovu *Proroku Iljovi*. Vidím tam ozvuky *Racka* i *Višňového sadu*, nejen proto, že jde o Čechova, ale i ve způsobu divadelního myšlení. A i když řada lidí přišla a řada odešla, naše směřování pořád zůstává stejné.

Snad nás ona profilace neopustila ani v *Dezertérovi z Volšan*, který nám v nouzi vyskočil znovu na repertoár a přepracován odlehčil naši skladbu titulů. Udělali jsme kritickou revizi původní verze, změnili obsazení i scénografii, aby tato cynická groteska zazněla v plné síle.

Těší nás, že takový způsob divadla má pořád ohlas divácký i kritický. OST-RA-VAR je dobrý v tom, že je zároveň divácký i kritický, že se vede debata, která pomáhá rozšiřovat povědomí o ostravském divadle. Vždycky mě pak potěší, když někdo z účastníků řekne, že ostravské divadlo bylo pro něj inspirací. Doufám, že ani letos to nebude jiné.

IVAN KREJČÍ

Divadlo Petra Bezruče na konci roku 2013

Zamyšlení Štěpána Pácla

Vstupovali jsme do této sezóny se snem zúročit všechno inspirativní a zajímavé, co nabízel herecký soubor Divadla Petra Bezruče. Hned první inscenace *Můj romantický příběh* poskytla příležitost pro Terezu Vilišovou a Ondřeje Bretta, kteří vedeni režisérem Danielem Špinarem, dosahují v této inscenaci obdivuhodných hereckých výkonů. Další hereckou událostí se stala inscenace hry Václava Havla *Audience*, která vznikla z popudu Norberta Lichého pro malou scénu Márnice.

I další plány směřují k tzv. herecké dramaturgii. Myslím, že se můžeme těšit na Markétu Harokovou, Pavlu Gajdošíkovou, Tomáše Dastlíka a Přemysla Bureše, kteří spolu s dalšími pracují na nové inscenaci hry *Strýček Váňa*, která bude nedlouho po letošním festivalu OST-RA-VAR. Velké herecké příležitosti pak čekají Lukáše Melníka a Sylvii Krupanskou v *Petrolejových lampách*, Michala Sedláčka ve hře *Taky fajny synek*, kterou Petr Kolečko píše na tělo našeho souboru, a na Dušana Urbana v Molièrově komedii *Scapinova šibalství*.

Mám radost i z dalších aktivit, které se podařilo v divadle uskutečnit, ať už jsou to čtení v ostravských knihovnách, předpremiérová setkání v kavárně Atlantik, příležitostné koncerty členů hereckého souboru v divadelním klubu nebo akce, mezi které patří nedávná Noc divadel, kdy se doslova celé divadlo rozžilo všemi svými prostory, a každý, kdo měl ruce a nohy, společně s diváky oslavil tento celoevropský divadelní svátek.

Divadlo Petra Bezruče se otvírá svým diváků, nejen podobnými událostmi, ale především setkáním herců s diváky během divadelního představení. Doufám, že to bude i tak nadále a že se podaří dál pěstovat přímý, poutavý, ale nesmlouvavý dialog mezi hledištěm a jevištěm.

ŠTĚPÁN PÁCL

TÁŇA BREDEROVÁ je študentkou posledného ročníku doktorského štúdia na Katedre divadelných štúdií VŠMU. Venuje sa súčasnému ruskému divadlu. Je predovšetkým divadelná kritička, ale nebráni sa ani aktívnej divadelnej tvorbe, prekladateľstvu či iným kratochvíľam. V prostredí študentských či festivalových redakcií nie je nováčik (rok bola šéfredaktorkou Hybris na DAMU, momentálne už tretím rokom vedie Reflektor na VŠMU, zúčastnila sa redakcií na Zlomvaze či Istropolitane) a v Ostravskej redakcii mala premiéru minulý rok.

JIŘINA HOFMANOVÁ je študentkou brněnské divadelní vědy. Přestože původně mířila k oboru psychologie, potemnělou sklepní chodbu, kde katedra sídlí, si zamilovala a tráví tu již čtvrtý rok. Coby bakalářské škvěrně se sice psaní recenzí vyhýbala, leč po mírném postrčení začala spolupracovat se serverem RozRazil online, jež se jí stal osudným. Aktuálně povýšila na pozici redaktorky a úpěnlivě se snaží motivovat mladší kolegy k tvorbě. V ostravské redakci se usídli poprvé.

DOMINIKA ŠIROKÁ zastupuje v redakcii OST-RA-VARu už druhým rokom olomouckú vetvu katedier divadelných vied. S pokorou prijala Machovo pozvanie stať sa polovičkou tohtoročného ostravského šéfredaktorského tandemu. Jej recenzie môžete nalistovať predovšetkým v slovenskom kóde, z festivalových denníkov zas vo festníkoch Divadelnej Flory Olomouc či Divadelnej Nitry. Texty z oblasti súčasného tanca adresuje pre RozRazil online, ktorý sa stal jej novým domovským serverom. Báda v oblasti dokumentárneho divadla.

MAGDA ZICHÁČKOVÁ je na OST-RA-VARu po páté, v redakci má svou premiéru. Nepravidelně píše pro portál *odivadle.cz*, donedávna vedla časopis Hybris (který vychází pod záštitou Katedry teorie a kritiky na DAMU), kromě toho byla členkou redakce ve zpravodajích vycházejících na festivalech Zlomvaz a Loutkářská Chrudim. V současné době (pomalu a jistě) ukončuje studium na své milované alma mater.

MILO JURÁNI je environmentalista, ktorý zišiel z cesty a prešiel na temnú stranu, priamo k divadelnej kritike. Od počítania dropov prebehol na Katedru divadelných štúdií VŠMU a voľný čas teraz trávi tréningom brilantného ostrovtipu. Uplatňuje ho v študentskom médiu Reflektor a online časopise Mloki.sk. Jeho výnimočné postrehy poznali už v kòde, ale aj českom SADe. Každoročne s Dominikou spolupracuje na festníku Divadelnej Nitry. Tam aktívne rozvíja metódu auto-písania, ktorá sa zapína vždy o druhej ráno za monitorom počítača.

MARTIN MACHÁČEK je objaviteľ universálnej formulace: “kwakuli waka”, díky které magicky navázal řadu spoluprací. Jako student spolupracuje s Katedrou divadelních studií v Brně, jako dopisovatel s několika periodiky o divadle (RozRazil online, Divadelní noviny i další), jako troll na spoustě českých festivalů a nakonec jako redaktor s Českým rozhlasem Wave. Na OST-RA-VARu je po několikáté a na aktuální rovinu spolupráce je hrdý (a netají se tím).

VLADIMÍR MIKULKA je divadelní kritik. Vystudoval pražskou divadelní vědu. Je redaktorem Světa a divadla a spoluzakladatelem webového serveru Nadivadlo; pravidelně publikuje v Respektu a v Lidových novinách, nepravidelně v Divadelní revui. V letech 1999 – 2010 pracoval jako redaktor Divadelních novin, při kterých založil a do roku 2011 vedl internetový portál iDN. Své pódiové choutky ukájí jako zpěvák a kytarista ve skupině Inženýr Vladimír (rockband) a jako režisér a herec v divadle Antonín Puchmajer D.S.

Bomby z loňska

I loni se jely bomby! Náš bystrý řešeršní tým se pustil do čtení **Rozborových seminářů a diskuzí**, publikace z loňského roku. V této nepřekonatelné studnici objevili badatelé spousty pozoruhodných promluv.

Josef Mlejnek: Já nejsem nadšený, jako to...

David Drozd: Ne, ale pořád, pořád jako...

Josef Mlejnek: Nadšení jsem tady žádné neprojevil.

David Drozd: Tak pardon, já jsem vás dointerpretoval.

Josef Mlejnek: Jste mě neviděl nadšenýho vůbec.

Marek Pivovar: Pozor, pozor, ale taky je tady důležitá paní Spurná!

Šéfredakce: Dominika Šíroká - Martin Macháček

Redakce: Táňa Brederová - Jiřina Hofmanová - Magda Zicháčková - Milo Juráni - Vladimír Mikulka

Grafik: Martin Macháček a Tuppi Uder

Festival pořádá činohra Národního divadla moravskoslezského ve spolupráci s Komorní scénou Aréna a Divadelní společností Petra Bezruče za podpory statutárního města Ostravy.

Redakční kontakty: martin.macho@email.cz
dominika.siroka@gmail.com